

LES NOTES DE VÍCTOR RIPOLL

La mamà no és com tothom

Xavier Pericay (*Filologia catalana. Memòries d'un dissident*) diu que "la mamà no és com tothom". Què deu tenir de diferent, es pregunta el lector? No ens fem il·lusions. A la frase següent precisa: "Em refereixo a l'edat." Per tant, tenim una persona que deu ser diferent dels altres a partir de l'edat. Exacte, perquè a la tercera frase diu: "El mes passat va fer noranta anys." Primer, cal advertir al fill que no és cert que la mamà no sigui com tothom: és com tots aquells que tinguin noranta anys. Segon, la mamà canvia d'any en any. Quan faci noranta-un any serà diferent de la gent de noranta i igual que la gent que en tingui noranta-un. I tercer, no cal fer noranta anys per dir que la mamà no és com tothom. Pot tenir l'edat que vulgui. Així, també hauria pogut dir, deu anys abans: "És clar que la mamà no és com tothom. Em refereixo a l'edat. El mes passat va fer vuitanta anys."

Mandra investigadora

Els autors de l'índex de la *Història de la Catalunya Contemporània*, llibre fet per diversos historiadors, han estat incapaces, ni en l'edició de Pòrtic de 1999 ni en l'actual de Mina, d'indicar el nom del ministre Sánchez Bella.

Rei abans d'hora

La Universitat Pompeu Fabra diu, a través de l'edició d'*El roig i el negre* elaborada per Ferran Toutain i publicada a la "Biblioteca Pompeu Fabra", que el 1569 el rei Enric III va aconseguir dues victòries sobre els protestants a les batalles de Jarnac i Moncontour. Les victòries les va aconseguir el duc d'Anjou, futur rei Enric III.

Exemple excessiu

Exemple del DIEC2 d'*enfarinar*, en el sentit d'"empolvorar excessivament": "No cal que li enfarinis tant la cara". Si el verb vol dir "empolvorar excessivament" l'exemple hauria de ser "No cal que li enfarinis la cara".

Edicions Bromera inicia l'edició de l'obra del Nobel Orhan Pamuk, amb 'Istanbul' i 'El castell blanc'

Edicions Bromera ha començat l'edició de l'obra d'Orhan Pamuk (Istanbul, 1952), premi Nobel de Literatura 2006, amb els llibres *Istanbul. Ciutat i records* i *El castell blanc*, la novel·la que el va fer famós a tot el món. L'editorial d'Alzira ha signat un contracte per editar tota l'obra de l'escriptor en català. Només en quedarà exclosa *La nova vida*. La Magrana, que ja la va traduir l'any 2003, la va reeditar, amb una coberta nova, el novembre passat, arran de la proclamació del premi suec, i en manté els drets. En contrapartida, Edicions 62, que l'any 1998 li havia publicat *El llibre negre*, n'ha perdut els drets i la novel·la podrà ser rescatada per Bromera. En aquests moments es troben en negociació els drets de traducció, en poder d'Edicions 62. Víctor Compta va ser el traductor de les novel·les editades per la Magrana i Edicions 62. Ara és Carles Miró –en el cas del llibre sobre Istanbul, conjuntament amb Emma Piqué– l'encarregat per Bromera de traduir l'autor turc. Tant pel que fa a Compta com a Miró i Piqué, fan les traduccions mitjançant llengües interposades, bàsicament l'anglès. Cap editorial no ha trobat un traductor del turc al català.

La tardor vinent, Bromera editarà un tercer llibre de Pamuk, *Em dic Vermell*. Posteriorment, vindran *El llibre negre* i *Neu*. Entremig, l'editorial espera publicar la seva propera novel·la, *Museu de la innocència*.

El castell blanc, tercera novel·la de l'autor, és una faula situada al segle XVII protagonitzada per un jove savi venecià que és capturat pels moros i esclavitzat a Istanbul. Va ser publicada el 1985. La relació entre mestre i esclau, com també el xoc entre la civilització islàmica i la mentalitat occidental, són elements clau del llibre. La narració, malgrat la senzillesa, no deixa d'intrigar i sorprendre el lector. I també el diverteix. L'humor, d'una finor admirable, amara tot el text. I si bé el novel·lista parteix del tronat recurs del manuscrit trobat en un arxiu, la manera tan enginyosa com presenta la troballa li fa guanyar la partida.

Istanbul. Ciutat i records és una autobiografia. La diferència, amb algunes altres autobiografies és el paper que hi té la ciutat –en aquest cas, la conflictiva capital turca, dividida entre Europa i Àsia, entre el cristianisme tolerant i l'islamisme fossilitzat– en la infantesa, l'adolescència i la joventut de l'escriptor. L'autor va mostrar un interès especial perquè el llibre fos il·lustrat amb fotografies, que va triar personalment amb la mateixa cura que redactava el text. Ara que tenim els drets, és imprescindible de saber la història recent d'una Turquia que vol entrar a Europa i que compta amb una població musulmana que odia Europa i allò que Europa representa, és a dir, que odia Orhan Pamuk, com odia grecs i armenis. Perquè la cosa no va acabar amb el genocidi armeni. L'any 1955, recorda Pamuk, els musulmans, en una nit de bogeria atada pel govern turc, van assaltar i cremar el barri grec d'Istanbul i van violar noies gregues i armènies.

L'escriptor turc Orhan Pamuk va rebre el premi Nobel de Literatura l'octubre de l'any passat.

Lluís Bonada